

UNCITRAL ÇALIŞMA GRUBU II'NİN

“UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ ”

İLE GÖREVLİ

ÇALIŞMA GRUBU II'NİN

21-25 EYLÜL 2020 TARİHLİ

72. TOPLANTISI VİYANA (ONLİNE) HAKKINDA RAPOR

SERİ TAHKİM YARGILAMASI TASLAK KURALLAR

Bilindiği üzere, UNCITRAL Komisyonu 2018 yılındaki 51. Oturumunda Çalışma Grubu II'ye seri tahkim yargılaması (expedited arbitration) ile ilgili bir çalışmaya başlanması görevini vermiştir. Çalışma Grubu 70. ve 71. Oturumlarında seri tahkim yargılaması taslak maddeleri üzerine çalışmalarına başlamıştır. 71. Toplantıda, Sekretarya'dan UNCITRAL Tahkim Kurallarına Ek (Appendix) olacak şekilde seri tahkim kurallarının revize edilmiş taslak metnini hazırlaması istenmiştir.

UNCITRAL Komisyonu 53. Oturumunda, Çalışma Grubunun sunduğu raporu dikkate alarak, süreçteki ilerlemeden duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir. Komisyon Çalışma Grubunun seri tahkim yargılaması hakkında yaptığı çalışmaya devam etmesini ve seri tahkim kurallarının UNCITRAL Tahkim Kurallarıyla birlikte nasıl birlikte sunulacağıın ele alınmasını talep etmiştir.

21-25 Eylül 2020 tarihli online olarak yapılan 72. Oturumda, Çalışma Grubu II'nin bu oturumunun başkanlığına Andres Jana (Şili) ve raportörlüğüne Takashi Takashima (Japonya)'nın devam etmesine karar verilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/para.1-5).

Bu Rapor, aşağıdaki belgelere dayalı olarak hazırlanmıştır:

A/CN.9/WG.II/WP.214

A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1

A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add. 1

A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add. 2

A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3

SERİ TAHKİM YARGILAMASI TASLAK KURALLAR

A. Uygulama Alanı

Draft provision 1 (Scope of application)

Where parties have agreed that disputes between them in respect of a defined legal relationship, whether contractual or not, shall be referred to arbitration under the UNCITRAL Expedited Arbitration Provisions, then such dispute shall be settled in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules as modified by these Provisions and subject to such modification as the parties may agree.¹

Taslak Madde 1 “Seri Tahkim Yargılaması Kuralları”nın (bundan böyle “Expedited Arbitration Provisions: EAPs”)² uygulama alanını düzenlemektedir. Bu maddeye göre; EAPs uygulanabilmesi için bu kuralların uygulanması bakımından tarafların açık rızasının olması gerekmektedir. Taraflar seri tahkim kurallarını uygulanmasını uyuşmazlık çıkmadan ya da uyuşmazlık çıktıktan sonra kararlaştırabilirler. Taraflar EAPs’nin (Seri Tahkim Kurallarının) yürürlüğe girmesinden önce tahkim yargılamasına başladılarsa da EAPs’nin uygulanmasını istiyorlarsa uyuşmazlık sırasında EAPs uygulanmasını kararlaştırabilirler (A/CN.9/WG.II/WP.124 para.9-12).

Görüşmelerde, tarafların normal tahkim yargılamasına başladıktan sonra seri tahkim yargılaması kurallarının uygulanmasını kararlaştırmalı halinde, sonuçlarına ilişkin açıklamalara kurallara ilişkin hazırlanacak kılavuzda yer verilmesi uygun bulunmuştur. Çalışma Grubu taslak madde 1’i bu haliyle kabul etmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/para.18).

Görüşmeler sırasında, taslak madde 1 ele alınırken Seri Tahkim Kurallarının UNCITRAL Tahkim Kurallarının (UARs)³ içerisine nasıl dahil edileceği konusu görüşülmüştür. Sekreteryaya tarafından hazırlanan metinde iki yaklaşım belirtilmiştir. Birincisi, EAPs’nin UNCITRAL Kurallarının Ek’i olarak ve UNCITRAL Kurallarının “Uygulamanın Kapsamı” başlıklı 1. maddesine ek bir paragraf eklenmeden düzenlemesidir. İkinci yaklaşım ise 1. maddeye ek bir paragraf eklenerek tarafların anlaşarak EAPs uygulanmasının kararlaştırabileceklerinde dair bir hükmün eklenmesidir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.1).

¹ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.8

² Metinde bunda böyle Seri Tahkim Kuralları İngilizce kısaltma olarak EAPs belirtilmektedir.

³ UNCITRAL Arbitration Rules (UARs)

Genel görüş ikinci yaklaşım olmakla birlikte, Seri Tahkim Kurallarına UNCITRAL Tahkim Kurallarının 1. maddesinde atıf yapılmasının tarafların hangi kuralların uygulanması yönündeki iradeleri olduğu hususunda karışıklığa sebebiyet verebileceği ileri sürülmüştür. Buna karşı ise UNCITRAL Tahkim Kurallarına yapılan atfın otomatik olarak EAPs uygulanacağı anlamına gelmediği, maddede açıkça düzenlendiği üzere tarafların seri tahkim kurallarının uygulanması yönünde anlaşmalarının olmasının arandığı hususuna açıklık getirilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.2).

Görüşmeler neticesinde Çalışma Grubu, Seri Tahkim Kurallarının UNCITRAL Kurallarına nasıl dahil edileceği hususunun, öncelikle EAPs metninin şeklinin ve sunumunun nasıl olmasına karar verildikten sonra ele alınmasının amaca uygun olduğuna karar verilmiştir. Bilindiği üzere, daha önceki toplantılarda Seri Tahkim Kurallarının UNCITRAL Tahkim Kurallarına Ek olarak (Appendix) ya da ayrı tek başına bir metin olarak (a stand-alone text) düzenlenmesi hususları görüşülmüştü. Çalışma Grubundaki genel görüş “Appendix” olarak yapılacak düzenlenmenin amaca daha uygun bir çözüm olduğu ve kuralların teşvik edilmesi bakımından da daha etkili olacağı yönündedir. Her ne kadar Çalışma Grubu’nda UNCITRAL Tahkim Kurallarının 1. maddesine ek bir paragrafla EAPs’a atıf yapılması yönünde genel bir yaklaşım hakim olsa da, bu konunun EAPs metninin şekline karar verildikten sonra tekrar değerlendirilmesine karar verilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.3-5).

B. Seri Tahkim Yargılamasına İlişkin Genel Hükümler

Draft provision 2 (General)

- 1. The parties shall act in an expeditious and effective manner throughout the proceedings so as to achieve a fair and efficient resolution of the dispute.*
- 2. The arbitral tribunal, in exercising its discretion, shall conduct the proceedings in an expeditious and effective manner further taking into account the parties’ expectations.⁴*

Taslak Madde 2

Taslak madde 2’de, taraflar ve hakem/ hakem kurulu bakımından seri tahkim yargılamasına ilişkin temel ilkeler düzenlenmiştir. Uyuşmazlığın etkin ve adil bir şekilde çözümü bakımından tarafların ve hakem kurulunun hızlı ve etkin bir şekilde yargılamanın yürütülmesini sağlayacakları düzenlenmiştir. Görüşmelerde, UNCITRAL Tahkim

⁴ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.14

Kurallarının 17(1). maddesinde benzer bir hükmün yer alması sebebiyle bu maddenin tekrar olduğu, bu sebeple kaldırılması ileri sürülmüştür. Bununla birlikte, genel görüş maddenin taraflar ve hakem kurulunun yargılamada etkin ve hızlı bir şekilde hareket etmesinin düzenlediği, bu sebeple kalması yönünde olmuştur. Ayrıca maddede, adil ve etkin bir yargılama sürecinin vurgulandığı belirtilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.6-8).

Görüşmelerde, maddenin 2. paragrafındaki “expectations” kelimesinin tarafların iradesiyle “intention” değiştirilmesinin daha uygun olduğu ileri sürülmüştür. Taslak madde 2’nin madde 3’ten sonra gelecek şekilde düzenlenmesinin daha uygun olduğu görüşülmüştür. Çalışma Grubu, taslak madde 2’nin atama makamlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi konusunu da ele almıştır. UARs madde 8(2)’de bu hususun düzenlendiği için taslak madde 2’nin genişletilmesinin yerinde olmadığı ileri sürülmüştür (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.9-12).

Görüşmelerde, hakemlerin tarafsızlık ve bağımsızlık beyanlarıyla birlikte uyumsuzluğun etkin ve hızlı bir şekilde yürütülmesi için hakemlerin elverişlilik beyanını da sunması konusu ele alınmıştır. Seri tahkim yargılaması kuralları olan tahkim merkezlerinin tecrübelerine yer verilmiştir. Birçok tahkim merkezinin hakemlerden seri tahkim yargılaması için elverişlilik beyanı istediği belirtilmiştir. Bununla birlikte, birçok tahkim merkezinin de normal ve seri tahkim yargılaması bakımından hakemlerden aynı beyannamenin alındığı bilgisi paylaşılmıştır (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.14-15).

Görüşmeler neticesinde, taslak madde 2’de yukarıda belirtilen düzenleme ışığında değişiklik yapılmasına (expectations yerinde intention) karar verilmiştir. Ayrıca maddenin atama makamlarını kapsayacak şekilde genişletilmemesine, ancak kurallara ilişkin kılavuzda atama makamlarının seri tahkim yargılamasının ruhuna uygun olarak sürelere göz önünde bulundurularak hızlı bir şekilde hareket etmesinin gerekli olduğuna yer verilmesine karar verilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.16).

C. Seri Tahkim Hükümlerinin Uygulanmaması

Draft provision 3 (Non-application of the Expedited Arbitration Provisions)

Agreement of the parties on non-application

1. At any time during the proceedings, the parties may agree that the

Expedited Arbitration Provisions shall no longer apply to the arbitration.

Request by a party for non-application

2. At the request of a party, the arbitral tribunal may, in exceptional

circumstances, determine that the Expedited Arbitration Provisions shall no longer apply to the arbitration.

Elements to be taken into account when making the determination

3. In making the determination pursuant to paragraph 2, the arbitral tribunal shall invite the parties to express their views and take into account, among others, the following:

- (a) The urgency and time-sensitivity of resolving the dispute;*
- (b) At which stage of the proceedings the request is made;*
- (c) The legal and factual complexity of the dispute, for example, the anticipated volume of documentary evidence and the number of witnesses;*
- (d) The anticipated amount in dispute (the sum of claims made in the notice of arbitration, any counterclaim made in the response thereto as well as any amendment or supplement) and its proportionality to the expected cost of arbitration;*
- (e) The terms of the parties' agreement referring their dispute to arbitration under the Expedited Arbitration Provisions and whether the exceptional circumstance could have been foreseeable at the time of agreement; and*
- (f) The consequences of the determination on the proceedings, including on the procedural fairness.*

Consequences of the non-application

4. When the Expedited Arbitration Provisions no longer apply to the arbitration pursuant to paragraph 1 or 2, the arbitral tribunal shall remain in place to the extent possible and conduct the arbitration in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules⁵.

Taslak madde 3, her ne kadar tarafların anlaşarak seri tahkim yargılaması hükümlerinin uygulanmasını kabul etseler de daha sonra bu hükümlerin uygulanmaması talep ettikleri ya da bir tarafın talebi üzerine hakem kurulunca belirli hallerde seri tahkim yargılaması hükümlerinin uygulanmayacağı halleri düzenlemektedir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.17).

Görüşmelerde madde 3(1) aynen kabul edilmiştir. Madde 3(2)'ye ilişkin olarak taslak madde 3(1)'in taraf iradesini yansıttığını ancak 3(2)'nin taraf iradesine karşı bir düzenleme olduğu ileri sürülmüştür. Bu görüşe cevap olarak ise 2. paragrafla sadece olağanüstü hallerin varlığı halinde tarafa seri yargılama usulünden ayrılma imkanı sağlamaya yönelik bir mekanizma getirildiği ileri sürülmüştür. 2. paragrafta "olağanüstü haller" ibaresinin metinde

⁵ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.19

kalmasının tarafın bu talebinin olağanüstü bir durumun varlığı halinde dikkate alınacağına vurgulanması bakımından gerekli olduğu, ancak süreci uzatmaya yönelik olarak taraflarca kötü niyetli kullanılmasını engelleyecek şekilde ele alınması gerektiği vurgulanmıştır (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.1 para.18-22).

Taslak madde 3(3)'te sayılan hallerin örnek amaçlı olduğu, hakem kuruluna değerlendirme yaparken yol gösterici nitelikte olacağı, seri tahkim yargılamasından normal yargılamaya geçilmesi hallerinin sınırlı durumlarda olabileceği belirtilmiştir. Seri tahkim yargılaması hükümlerinden vazgeçilmesinin esas sebebinin artık bu kuralların uyuşmazlığın çözümü bakımından uygun olmaması olduğu ileri sürülmüştür. Görüşmeler neticesinde, taslak madde 3(2) ve 3 (3)'ün tarafların seri tahkim kurallarından kolayca ayrılmalarını sınırlayıcı bir şekilde ve hakem kuruluna karar verirken kılavuz niteliğinde olacak şekilde ele alınıp revize edilmesinin amaca uygun olduğu belirtilmiştir. Çalışma Grubunun bir sonraki oturumunda yeni taslak maddeyi değerlendirmesine ve hakem mahkemesince karar verilirken dikkate alınacak olağanüstü hallerin tekrar görüşülmesine karar verilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para.1-7).

Taslak madde 3(4) seri tahkim yargılaması kurallarının uygulanmamasının sonuçlarını düzenlemekte olup bu maddenin amacının yargılamanın devam etmesi ve yargılamanın uzamasının engellenmesi ama aynı zamanda taraf iradesinin de korunmasıdır. Taraflarca seri tahkim yargılamasına bakmakla görevli hakemin değiştirilmesine ya da yargılamaya tek hakem yerine hakem kurulunca bakılmasına karar verilmedikçe aynı hakemin normal tahkim yargılamasına bakmasının yerinde olduğu belirtilmiştir. Maddede geçen "to the extent possible" ibaresinin seri tahkimde görevli hakemin uyuşmazlığı seri olmayan tahkim kurallarına göre yürütmesinin mümkün olmadığı halde görevinde çekilmesi halini öngörmek üzere düzenlendiği belirtilmiştir (A/CN.9/WG.II/WP.124 para.29,30).

Görüşmelerde, seri tahkim yargılamasından seri olmayan tahkim yargılamasında geçilmesinde esas kuralın hakemin görevine devam etmesi olduğu ileri sürülmüştür. Bu bağlamda, "to the extent possible" ibaresinin metinden çıkartılması önerilmiştir. Bununla birlikte, bu ibarenin kalması gerektiği taraflara ve hakeme seri olmayan tahkim yargılamasına geçildiğinde esneklik sağladığı ileri sürülmüştür. Ayrıca taslak madde 3(4)'ün seri olmayan tahkime geçildiğinde seri olmayan tahkim yargılamasının seri tahkim yargılamasının sona erdiği aşamadan başlayacağını ve seri tahkim yargılamasında alınan kararların uygulanabilir kalacağını düzenlemesi önerilmiştir. Görüşmeler neticesinde, Çalışma Grubu taslak madde 3(4)'ü esas olarak kabul etmekle, görüşmelerdeki öneriler ışığında metnin yeniden revize edilmesine karar vermiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para.8-13).

Model clause A

The parties hereby waive the right to request the non-application of the Expedited Arbitration Provisions⁶

Model Kloz A tarafların seri tahkim kurallarının uygulanmaması hakkında vazgeçmelerini düzenleyen bir hükümdür. Çalışma Grubu bu hükmün değerlendirilmesini ileride seri tahkim yargılamasına ilişkin model tahkim klozunun (tahkim şartının) görüşülmesine kadar ertelemeye karar vermiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.2 para.14).

D. Seri Tahkim Yargılaması Hükümlerinin Uygulanması ve Sunumuna İlişkin Konular

UNCITRAL Saydamlık Kurallarının seri tahkim kurallarına uygulanması

Çalışma Grubunda Yatırımcı- Devlet Tahkiminde Saydamlık Hakkında UNCITRAL Kurallarının seri tahkim yargılamasında da uygulanabilir olması konusu gündeme getirilmiştir. UNCITRAL Tahkim Kurallarının 1(4). maddesi uyarınca Saydamlık Kuralları UNCITRAL Tahkim Kurallarının bir parçası olduğundan şayet Seri Tahkim Kuralları da UNCITRAL Tahkim Kurallarının Ek'i niteliğinde olacaksa ve yatırımcı-Devlet tahkimi de seri tahkim yargılaması olarak başlamışsa o zaman Saydamlık Kuralları da uygulanabilir olacaktır (A/CN.9/WG.II/WP.124 para. 37-38).

Görüşmelerde seri tahkim yargılaması ve yatırımcı-Devlet tahkimi hususlarının ileride değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bazı delegeler, yatırım anlaşmasına taraf Devletin seri tahkim kurallarının uygulanmasını kabul etmesi halinde Saydamlık Kurallarının uygulanması için ayrı bir rıza göstermeleri gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Görüşmeler neticesinde, Çalışma Grubunun 2020 yılında gerçekleşecek 73. Oturumdan sonra yatırımcı-Devlet tahkimi üzerine çalışan Çalışma Grubu III'ü seri tahkim yargılamasına ilişkin gelişmelerle ilgili bilgilendirmesi kararlaştırılmıştır (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.2 para.17-18).

Draft provision 4 (Notice of arbitration and statement of claim)

1. When communicating the notice of arbitration in accordance with article 3 of the UNCITRAL Arbitral Rules and paragraph 2 of this provision to the respondent, the claimant shall also communicate its statement of claim in accordance with article 20, paragraphs 2 to 4, of the UNCITRAL Arbitration

⁶ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.30

Rules.

2. The notice of arbitration shall include the following:

(a) Unless the parties have already agreed on the choice of an appointing authority, a proposal for the designation of an appointing authority referred to in draft provision 6; and

(b) A proposal for the appointment of a sole arbitrator referred to in draft provision 8.

3. The claimant shall communicate its statement of claim in writing to the arbitral tribunal as soon as it is constituted.⁷

Taslak madde 4 “tahkim bildirimi ve dava dilekçesini” düzenlemektedir. Çalışma Grubunda taslak madde 4 genel kabul görmüştür. Madde 4.2 (b)’de yer alan tek hakemin atanmasına ilişkin öneri ibaresiyle davacının hakemin ismini belirtmesi değil, ama uygun hakem adayların listesi olarak anlaşılması gerektiği dile getirilmiştir. Ayrıca tarafların seri tahkim yargılamasının birden fazla hakemli görülmesi üzerinde anlaştığı hallerde, bu maddenin davacıdan tek hakem atanmasına ilişkin önerisini aramadığı hususuna açıklık getirilmiştir. 3. paragrafta geçen “yazılı” bildirim ibaresine ilişkin olarak elektronik ileti ya da diğer iletişim araçlarının da değerlendirileceği şekilde maddeye açıklık getirilmesi belirtilmiştir. Görüşmeler neticesinde, Çalışma Grubu taslak madde 4’ü esas olarak kabul etmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.2 para.22-24).

Draft provision 5 (Response to the notice of arbitration and statement of defence)

1. Within 15 days of the receipt of the notice of arbitration, the respondent shall communicate to the claimant a response to the notice of arbitration in accordance with article 4 of the UNCITRAL Arbitration Rules and paragraph 2 of this provision.

2. The response to the notice of arbitration shall include the following:

(a) Unless the parties have already agreed on the choice of an appointing authority, a proposal for the designation of an appointing authority referred to in draft provision 6; and

(b) A proposal for the appointment of a sole arbitrator referred to in draft provision 8.

3. The respondent shall communicate its statement of defence in accordance with article 21 of the UNCITRAL Arbitration Rules within 15 days of the

⁷ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.50

*constitution of the arbitral tribunal.*⁸

Taslak madde 5 “tahkim bildirimine cevap ve cevap dilekçesini” düzenlemektedir. Tahkim bildirimine cevabın tahkim bildiriminden itibaren 15 gün içerisinde sunulması ve cevap dilekçesinin de hakem mahkemesinin kurulmasından itibaren 15 gün içerisinde sunulmasına ilişkin ikili düzenleme genel kabul görmüştür. Görüşmelerde, cevap dilekçesinin sunulması için daha uzun süre öngörülmesi ve bu sürenin tahkim bildiriminden alınmasından itibaren başlaması görüşü de dile getirilmiştir. Ama cevap dilekçesi süresinin maddede ele alındığı gibi hakem mahkemesinin oluşmasından sonra başlaması amacıyla maddenin bu şekilde kalem alındığı zira bu böylece hakem mahkemesinin olası bir süre uzatım talebini de değerlendirebileceği belirtilmiştir. Madde 5.2 (b)’de paragrafın sonunda “davacı tarafından önerilen hakemin davalı tarafça onaylanmaması halinde” ibaresinin eklenmesi önerilmiştir. Görüşmeler neticesinde, Çalışma Grubu taslak madde 5’i esas bakımından kabul etmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.2 para.25-29).

Draft provision 6 (Designating and appointing authorities)

- 1. If all parties have not agreed on the choice of an appointing authority within 15 days after a proposal made in accordance with draft provision 5, paragraph 2 has been received by all other parties, any party may request the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration to designate the appointing authority or to serve as appointing authority.*
- 2. If requested to serve as appointing authority in accordance with paragraph 1, the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration would serve as appointing authority unless it determines that in view of the circumstances of the case, it would be more appropriate to designate an appointing authority⁹.*

Taslak madde 6 “Belirleme ve Atama makamını” düzenlemektedir. Taslak madde 6’nın La Haye’deki Sürekli Tahkim Divanının Genel Sekreterine takdir yetkisi verilmesinin etkin ve esnek bir süreç sağladığı vurgulanmıştır. UNCITRAL Tahkim Kurallarının aynı konuyu düzenleyen 6. maddesinin 3-7. paragraflarının seri tahkime de uygulanması ileri sürülmüştür. Bununla birlikte, taslak madde 6’nın Sürekli Tahkim Divanı Genel Sekreterinin süresinde atama yapamaması ya da görevini yerine getirmeyi reddetmesinin sonuçlarını

⁸ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.55

⁹ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.62

düzenlemesinin gerekli olmadığı UNCITRAL Tahkim Kuralları madde 6(4)'te öngörülen sürenin seri tahkim bakımından da uygulanması ve UNCITRAL Tahkim Kuralları madde 6(5)'te öngörülen tarafların görüşlerinin alınmasına seri tahkim yargılamasına dair hazırlanması öngörülen kılavuzda yer verilmesi ileri sürülmüştür. Çalışma Grubu taslak madde 6'yı esas olarak kabul etmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.2 para.30-32).

Draft provision 7 (Number of arbitrators) Unless otherwise agreed by the parties, there shall be one arbitrator.¹⁰

Taslak madde (7) “hakem sayısını” düzenlemektedir. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça seri tahkim yargılaması tek hakemli görülür. Çalışma Grubu taslak madde 7'yi kabul etmiştir. Bununla birlikte, uyuşmazlık tarafları arasında hakem sayısına ilişkin bir anlaşmazlık olduğu halde, tarafların tek hakem üzerinde anlaştığı varsayılmaktadır. Taslak madde 7, UNCITRAL Tahkim Kurallarının ilgili 7. maddesini değiştirmektedir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para.1).

Draft provision 8 (Appointment of the sole arbitrator)

1. The sole arbitrator shall be appointed jointly by the parties.
2. [Option A: If within 30 days after receipt by the respondent of the notice of arbitration][Option B: If within 15 days after receipt by all other parties of the response to the notice of arbitration] the parties have not reached an agreement on the arbitrator, the arbitrator shall, at the request of a party, be appointed by the appointing authority in accordance with article 8(2) of the UNCITRAL Arbitration Rules.¹¹

Taslak madde 8 “hakemlerin atanmasını” düzenlemektedir. Görüşmelerde, taslak madde 8.2'de düzenlenen birinci opsiyon: “tahkim bildirimimin davalı tarafından alınmasından sonra 30 gün içinde hakem üzerinde taraflar anlaşmaya varamadıkları takdirde, taraflardan birinin talebi üzerine hakem UNCITRAL Tahkim Kurallarının 8 (2). maddesine göre hakem ataması atama makamı tarafından yapılması” ağırlıklı olarak kabul gören opsiyon olmuştur. Görüşmeler neticesinde, taslak madde 8 esas olarak kabul edilmekle birlikte, opsiyon A'yı yansıtacak şekilde revize edilmesi kararlaştırılmıştır (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para.4-6).

¹⁰ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.70

¹¹ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.73

Draft provision 9 (Consultation with the parties and provisional timetable)

1. Promptly after and within 15 days of its constitution, the arbitral tribunal shall consult the parties, including through a case management conference, on the manner in which it will conduct the arbitration.

2. Such consultations may be conducted through a meeting in person, in writing, by telephone or videoconference or other means of communication. In the absence of an agreement of the parties, the arbitral tribunal shall determine the appropriate means by which the consultations will be conducted.

3. In establishing the provisional timetable in accordance with article 17(2) of the UNCITRAL Arbitration Rules, the arbitral tribunal shall take into account the time frames in the Expedited Arbitration Provisions.¹²

Görüşmelerde, taslak madde 9 (1)'de düzenlenen "hakem mahkemesinin kuruluşundan itibaren 15 gün içerisinde, hakem mahkemesi dava yönetim toplantısı da dahil olmak üzere tahkim yargılamasının nasıl yürüteceği hususunu taraflarla görüşeceği" hükmüne ilişkin olarak 15 günlük sürenin cevap dilekçesinin iletilmesinden itibaren başlaması önerisi getirilmiştir. Böylelikle hakemin dava ve cevap dilekçelerini değerlendirme imkânı olacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte, UNCITRAL Tahkim kuralları kapsamında değerlendirildiğinde, genellikle hakem mahkemesinin tahkim bildirim ve tahkim bildirimine cevap verilmesinden sonra taraflarla görüşerek usuli karar no 1'i düzenlediği ileri sürülmüştür. Görüşmeler neticesinde, yukarıda belirtilen önerinin madde metnine eklenerek daha sonraki oturumda değerlendirilmek üzere madde metnin bu şekilde kalmasına karar verilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para.8-14).

Draft provision 10 (Discretion of the arbitral tribunal with regard to time frames)

In conducting arbitration under the Expedited Arbitration Provisions, the arbitral tribunal may, at any time, after inviting the parties to express their views: (a) fix the period of time for any stage of the proceeding; (b) subject to draft provision 16, extend or abridge any period of time prescribed under the UNCITRAL Arbitration Rules and the Expedited Arbitration Provisions; and (c) extend or abridge any period of time agreed by the parties.¹³

"Yargılamadaki sürelerle ilişkin hakem mahkemesinin takdir yetkisini" düzenleyen taslak madde 10'a ilişkin olarak aşağıdaki sadeleştirilmiş madde önerisi ileri sürülmüştür.

¹² A/CN.9/WG.II/WP.124 para.83

¹³ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.91

“Seri tahkim yargılamasında, hakem mahkemesi tarafların görüşünü aldıktan sonra, taslak madde 16’ya tabi olarak her zaman seri tahkim yargılaması hükümlerinde öngörülen süreleri uzatabilir veya kısaltabilir.” Görüşmeler neticesinde, Çalışma Grubu taslak madde 10’u önerilen metinle değiştirilmesine ve ayrıca maddeye “*taraflarca kararlaştırılmış bulunan herhangi bir süreyi*” ibaresinin eklenmesine karar vermiştir. Ayrıca UNCITRAL Tahkim Kurallarının “Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi” başlıklı 30. maddesinin de seri tahkim kurallarına aynı şekilde uygulanması ve süresinde verilmeyen dilekçelere ilişkin ayrıca bir hükmün eklenmesine gerek olmadığı kararlaştırılmıştır. (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para. 15-18)

Draft provision 11 (Hearings)

- 1. In the absence of a request by any party to hold hearings for the presentation of evidence by witnesses (including expert witnesses) or for oral argument, the arbitral tribunal may, after inviting the parties to express their views, decide that hearings shall not be held and that the proceedings shall be conducted only on the basis of documents and other materials.*
- 2. Any party may object to that decision [within 15 days of receipt]. In that case, the arbitral tribunal shall hold hearings.¹⁴*

“Duruşmalar” başlıklı taslak madde 11’e ilişkin görüşmelerde, seri tahkim yargılamasında hakemlerin duruşma için fiziksel olarak hazır bulundurmaya gerektirmeyen diğer iletişim araçlarıyla da uzaktan da yapabileceğinin madde metninde düzenlenmesine karar verilmiştir (A/CN.9/WG.II/LXXII/CRP.1/Add.3 para. 20-22).

Draft provision 12 (Counterclaims or claims for the purpose of set off)

- 1. A counterclaim or a claim for the purpose of a set-off shall be made in the statement of defence provided that the arbitral tribunal has jurisdiction over it.*
- 2. The respondent may not make a counterclaim or rely on a claim for the purpose of a set-off at a later stage in the arbitral proceedings, unless the arbitral tribunal considers it necessary to allow such claims having regard to the delay in making such claim, prejudice to other parties and any other circumstances¹⁵*

Draft provision 13 (Amendments and supplements to a claim or defence)

¹⁴ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.98

¹⁵ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.108

1. Amendments and supplements to a claim or defence, including a counterclaim or a claim for the purposes of set-off, shall be made no later than 30 days after the receipt of the statement of defence.

2. After the period of time in paragraph 1, a party may not amend or supplement its claim or defence, including a counterclaim or a claim for the purposes of set-off, unless the arbitral tribunal considers it appropriate to allow such amendment or supplement having regard to the delay in making it, prejudice to other parties and any other circumstances.¹⁶

Taslak madde 12 “karşı dava talebini veya takas amacına dayalı talepleri”, taslak madde 13’te “dava ve savunma dilekçesinde yapılacak değişiklikler ve eklemeleri” düzenlemektedir. Görüşmelerde, genel olarak taslak madde 12 ve 13 genel kabul görmüştür. Taslak madde 13 (2)’ye ilişkin olarak birinci paragraftaki 30 günlük süreye yapılan atfin usul açısından çeşitli sorunlara yol açabileceği kılavuzda ele alınmasının daha yerinde olacağı dile getirilmiştir. Görüşmeler neticesinde taslak madde 12 ve 13 esas olarak kabul edilmiştir (A/CN.9/10143 para. 97-99).¹⁷

Draft provision 14 (Further written statements)

The arbitral tribunal may limit the presentation of further written statements in addition to the statement of claim and the statement of defence.

Taslak madde 14 “Diğer yazılı beyanları” düzenlemektedir. Maddede hakem mahkemesinin dava ve savunma dilekçesine ek olarak başka yazılı beyan sunulmasına kısıtlama getirilmesi düzenlenmiştir. Görüşmelerde, UNCITRAL Tahkim Kuralları madde 24’te “hakem mahkemesi.....başka hangi yazılı beyanların isteneceğine” hükmünün yer aldığı hakem mahkemesinin daha fazla bir takdir yetkisinin olduğu ileri sürülmüştür.

Görüşmeler neticesinde, taslak madde 14’te ifade edilmek istenene yanlış anlaşılmalara engellemek amacıyla açıklık getirilmesine ve bir sonraki oturumda revize metnin görüşülmesine karar verilmiştir (A/CN.9/10143 para. 100-102).

Draft provision 15 (Evidence)

1. Unless otherwise directed by the arbitral tribunal, statements by witnesses, including expert witnesses, shall be presented in writing and signed by them.

¹⁶ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.108

¹⁷ Report of Working Group II on the work of its seventy-second session Vienna, 21-25 September 2020

2. The arbitral tribunal may limit requests for the production of documents, exhibits or other evidence.¹⁸

Taslak madde 15 “Delilleri” düzenlemektedir. 1. paragrafa ilişkin olarak tanık beyanlarının imzalanmış olmasının metinde kalması yönünde genel bir görüş birliği sağlanmıştır. 15(2)’ye ilişkin olarak hakem mahkemesinin belge, ek ve diğer kanıtların sunulmasına ilişkin tarafların taleplerini kısıtlamasına dair hükmün madde metninden çıkartılması yönünden öneriler ileri sürülmüştür. Görüşmeler neticesinde, hakem mahkemesinin delil sunulmasına ilişkin takdir yetkisine açıklık getirilmesi amacıyla maddenin revize edilmesine karar verilmiştir (A/CN.9/10143 para. 103-104).

Draft provision 16 (Award)

- 1. Unless otherwise agreed by the parties, the award shall be made within [six][nine] months from the date of the constitution of the arbitral tribunal.*
- 2. The period of time for making the award may be extended by the arbitral tribunal in exceptional circumstances after inviting the parties to express their views.*
- 3. [The arbitral tribunal shall state the reasons when extending the period of time for making the award.]*
- 4. [The period of time for making the award may only be extended once and the extended time period should not be longer than [] months.]¹⁹*

Taslak madde 16 “hakem kararını” düzenlemektedir. 1. paragrafa ilişkin olarak hakem kararının verilmesi süresi bakımından hakem mahkemesinin kurulmasında itibaren 9 aylık sürenin amaca uygun ileri sürülmüştür. Buna karşı 6 aylık süre öngörülmesinin seri tahkim yargılamasının niteliği gereği amaca daha uygun olduğu görüşü ağırlıkta olmuştur. 2. paragrafta yer alan, kararın verilme süresinin olağanüstü hallerin varlığı halinde tarafların görüşü sorulduktan sonra hakem mahkemesince uzatılması bakımından “olağanüstü hallerle” ilgili çeşitli öneriler ileri sürülmüştür. 3.paragrafla ilgili olarak hakem mahkemesinin hakem kararının süresini uzatması halinde gerekçesini belirtmesi konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bu paragrafın bu haliyle ileride görüşülmek üzere kalmasına karar verilmiştir. Hakem kararının kaç kere uzatılabileceği ve uzama süresinin maximum belirli bir süre kadar olacağına öngörüldüğü 4. paragrafla ilgili farklı görüşler belirtilmiştir. Görüşmeler

¹⁸ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.114

¹⁹ A/CN.9/WG.II/WP.124 para.121

neticesinde, 4. paragrafında metindeki haliyle kalması ve ileride değerlendirilmesi uygun bulunmuştur (A/CN.9/10143 para. 106-108).

Sonuç

Görüşmeler sonucunda, bu oturumda görüşülmeyen diğer taslak maddelerle ilgili delegasyonların yazılı görüşlerini bildirmeleri, böylelikle bu yorumların bir sonraki oturumda görüşülecek revize taslak kurallarda yer alabileceği belirtilmiştir. Sekretarya'dan seri tahkim yargılaması hükümlerinin UNCITRAL Kurallarına Ek olacak şekilde revize edilmesi talep edilmiştir. Çalışma Grubunun kuralların hangi şekilde sunulacağına ilişkin son kararı saklı kalmak kaydıyla Sekretarya revize taslak kuralları hazırlayacağı belirtilmiştir. Sekretarya'dan bir sonraki oturumda görüşülmek üzere seri tahkim yargılaması model tahkim klozunu da hazırlaması talep edilmiştir.

İTOTAM Genel Sekreteri

Av. Senem BAHÇEKAPILI VINCENZI
